

گیاہان معجزہ گر

دکتر سہراب خوشبین

فهرست

۹	مقدمه
۱۱	اخلاط چهارگانه
۱۷	آرتیشو (کنگر فرنگی) Artichoke
۲۱	آفتابگردان Sunflower
۲۴	آقطی سیاه (انگور کولی) Elderberry
۲۹	آووکادو Avocado
۳۳	اسطوخودوس (لاواندر) Lavender
۳۷	اسفناج Spinach
۴۱	انار Pomegranate
۴۵	انبه Mango
۴۹	انجیر Fig
۵۵	انگور (Vine) Grape
۶۱	اوکالیپتوس Eucalyptus
۶۵	بابا آدم Burdock
۷۰	بابونه Chamomile
۷۵	بادام Almond
۸۳	بادام زمینی Peanut
۸۷	بادمجان Eggplant
۹۱	باقلا Faba bean
۹۴	بامیه Okra
۹۷	براکلی Broccoli
۱۰۰	برنج Rice
۱۰۷	بلوط Oak
۱۱۲	به Quince

۲۳۶	Elecampane	زنجبیل شامی
۲۴۰	Hyssop	زوفا
۲۴۳	Olive	زیتون
۲۴۸	Cumin seed	زیره سبز
۲۵۱	Valerian	سنبل الطیب (علف گربه)
۲۵۷	Black seed	سیاه دانه
۲۶۲	Apple	سیب
۲۶۸	Potato	سیب زمینی
۲۷۴	Garlic	سیر
۲۸۲	Vervain	شاه پسند وحشی
۲۸۷	Red clover	شبدر قرمز
۲۹۰	Turnip	شلغم
۲۹۵	Fenugreek	شنبلیله
۲۹۷	Dill	شوید
۳۰۰	Licorice	شیرین بیان
۳۰۴	Aloe	صبر زرد
۳۰۷	Lentil	عدس
۳۱۰	Knotgrass	علف هفت بند
۳۱۳	Jujube tree	عناب
۳۱۷	Cassia	فلوس
۳۲۰	Hazelnut	فندق
۳۲۳	Coffee	قهوه
۳۲۷	Lettuce	کاهو
۳۳۱	Squash	کدو
۳۳۷	Sesame	کنجد
۳۴۱	Gentian	کوشاد (ژانسیان)
۳۴۵	Borage	گاوزبان

۱۱۷	Orange	پرتقال
۱۲۲	Pistachio	پسته
۱۲۶	Onion	پیاز
۱۳۵	Flaxseed	تخم کتان
۱۳۸	Radish	ترب و تربچه
۱۴۲	Tamarind	تمبر هندی
۱۴۶	White Birch	توس (غان)
۱۴۹	Parsley	جعفری
۱۵۳	Barley	جو
۱۵۸	Oat	جو دوسر (یولاف)
۱۶۲	St. John's Wort	چای کوهی
۱۶۸	Beets	چغندر
۱۷۱	Flixweld	خاکشیر
۱۷۵	Marshmallow	ختمی
۱۸۰	Date	خرما
۱۸۴	Cucumber	خیار
۱۸۸	Cinnamon	دارچین
۱۹۲	Horsetail	دم اسب
۱۹۷	Corn	ذرت
۲۰۱	Fennel	رازیان
۲۰۶	Madder	روناس
۲۱۰	Basil	ریحان
۲۱۵	Apricot	زردآلو
۲۱۹	Turmeric	زردچوبه
۲۲۳	Barberry	زرشک
۲۲۸	Saffron	زعفران
۲۳۳	Ginger	زنجبیل

مقدمه

کتاب «گیاهان معجزه گر» نوشته‌ی دکتر سهراب خوشبین که در نوع خود بی نظیر و استثنایی است، در زمانی به هموطنان و فارسی‌زبانان دنیا معرفی می‌گردد که دنیا اولین روزهای قرن بیست و یکم را آغاز می‌کند و وارد زمانی می‌شود که عظمت و قدرت تحولات مادی، معنوی، علمی بشر در چنین قرنی به کرات بشارت داده شده است.

بیانی است والا که روزی علم طب به مقام و درجه‌ای می‌رسد که بشر قادر می‌شود با غذا، گیاه و دانه، از بیماریهای مختلف پیشگیری، و آنها را کنترل و درمان نماید. اگرچه هنوز علم طب و علوم وابسته به آن، دوران نوجوانی خود را سپری می‌کند، ولی پیشرفت‌های شگفت‌انگیز آن در آخرین صدی قرن بیستم حیرت‌انگیز بوده و در آینده نیز سرعت اختراعات و اکتشافات به صورتی خواهد بود که حتی تصور آن برای محققین و دانشمندان دست‌اندرکار تحقیقات علوم پزشکی غیرممکن است، تا چه رسد به افراد معمولی.

آن چه در حال حاضر در شرف تکوین است، می‌توان پیش‌بینی کرد که بشر در قرن بیست و یکم با سرعتی غیرقابل کنترل به گیاه‌درمانی و درمان‌های طبیعی و جایگزین روی می‌آورد و داروهای شیمیایی و به اصطلاح مدرن که به ظاهر دردی را درمان می‌کنند و در نهایت دردها و عوارض دیگری را موجب می‌گردند، به تدریج اعتبار و موفقیت خود را از دست می‌دهند.

با این مقدمه‌ی کوتاه باید بگوییم که کتاب «گیاهان معجزه گر» دکتر خوشبین در زمانی تألیف و تدوین گردیده که می‌تواند درهای شناسایی علم گیاه‌درمانی و

۳۴۸	گردو Walnut
۳۵۴	گریپ‌فروت Grapefruit
۳۶۰	گزنه Nettle
۳۶۶	گشنیز Coriander
۳۷۱	گلابی Pear
۳۷۵	گل‌قاصدک Dandelion
۳۷۹	گوجه‌فرنگی Tomato
۳۸۴	لوبیا Kidney bean
۳۸۸	لوبیای سویا Soy bean
۳۹۴	لیموترش Lemon
۳۹۷	مارچوبه Asparagus
۴۰۱	مامیران کبیر Greater celandine
۴۰۵	موز Banana
۴۰۹	میخک Clove
۴۱۴	نارگیل Coconut
۴۲۱	نارون (اوجا) Elm tree
۴۲۵	نخود Chickpea
۴۲۹	نعناع Peppermint
۴۳۵	هل Cardamom
۴۳۸	هلو Peach
۴۴۳	هندوانه Watermelon
۴۴۷	هویج Carrot
۴۵۳	یونجه Alfalfa
۴۵۹	منابع
۴۶۱	اسامی گیاهان
۴۶۵	فهرست الفبایی امراض

معجزه‌ی مصرف ریشه، ساقه، برگ، گل، میوه و دانه‌ی دسته‌ای از گیاهان مهم دارویی را به روی هموطنان و فارسی‌زبانان بگشاید.

کتابهای زیادی درباره‌ی گیاهان دارویی، خواص و دامنه‌ی کاربرد آنها به زبان فارسی تهیه و تألیف شده‌اند، ولی اکثر آنها یا ترجمه یا توسط افراد غیرمتخصص نوشته شده‌اند که گاهی هیچ پایه و اساس علمی و نشانه‌ای از طب سنتی ندارند، در حالی که کتابی که هم‌اکنون در دست شماست توسط محقق‌ی متخصص در رشته‌ی تغذیه و گیاه‌درمانی و معتقد به طب سنتی و مهمتر از همه توسط استادی به رشته‌ی تحریر درآمده که قسمت مهمی از زندگی‌اش صرف تعلیم و تربیت متخصص گیاه‌درمانی شده و پاره‌ی دیگر آن به درمان و مداوای بیمارانی که از همه جا رانده شده و از درمان‌های طب مدرن نتیجه‌ای نگرفته‌اند، اختصاص یافته است. در این صورت در کیفیت علمی این مجموعه‌ی نفیس تردیدی نیست و مطالب آن می‌تواند با اطمینان کامل مورد استفاده قرار گرفته و مؤثر واقع گردد.

کتاب «گیاهان معجزه‌گر» با بیانی بسیار ساده و شیرین و در عین حال با محتوای علمی و مستند که نیازی به تعبیر و تفسیر اضافی ندارد، تهیه و تدوین شده است که نشانگر مهارت در چگونگی ارایه‌ی مطالب پیچیده توسط نگارنده‌ی آن است. من این کتاب استثنایی را به همه‌ی ایرانیان و فارسی‌زبانان که نگران سلامتی خود و عزیزان خود هستند، توصیه کرده و اطمینان دارم که این قدم بسیار مهم دکتر خوشبین، در تحقق بهزیستی هموطنان عزیز تأثیر قاطعی خواهد داشت.

پرویز قدیریان

استاد دانشگاه موترا و مک گیل

کارشناس و مشاور سازمان بهداشت جهانی

رئیس واحد اپیدمیولوژی دانشگاه موترا

افلاط چهارگانه

طب قدیم ایران بر اساس طب یونانی بنا شده و بر پایه‌ی اخلاط چهارگانه بنا گذارده شده است.

بقراط، پدر علم طب، عقیده داشت که خون از چهار قسمت مختلف تشکیل شده است. علت اعتقاد او این بود هنگامی که خون را در ظرف شیشه‌ای می‌ریخت، چهار قسمت مجزا در آن قابل تشخیص بود.

قسمت فوقانی آن کف مانند است که بقراط آن را «صفر» نام گذاری کرد، قسمت قرمز رنگ آن را «خون» و قسمت سفید رنگ را «بلغم» و یک مایع زرد رنگ که در قسمت انتهایی ظرف رسوب می‌کند و سنگین است را «سودا» نامید.

شیخ‌الرئیس ابوعلی سینا که در غرب او را پرنس علم طب می‌خوانند، طب سنتی ایرانی را بر پایه‌ی اخلاط چهارگانه بنیاد نهاد. او این اخلاط را به اولیه و ثانویه تقسیم کرد. طب ایرانی آن‌قدر پیشرفت کرد که تا دروازه‌های اروپا رسید و حتی کتاب‌های طبی ابن‌سینا تا قرن هجدهم در دانشگاه‌های مهم اروپا تدریس می‌شد و تنها منبع مطالعه‌ی علم طب بود.

قدما اعتقاد داشتند که مدار وجود کاینات و عالم هستی و جهان بر چهار عنصر استوار است و این عناصر را «امّهات اربعه»، «امّهات سفلی»، «چهار مادر»، «چهار مایه»، «چهار طبیعت»، «چهار اصل»، «چهار آخشیح» و یا «چهار ارکان» می‌نامیدند. عناصر اربعه هوا، آب، آتش و خاک است.